

NHỮNG CÁI CHẾT VÀ ÂM NHẠC

Tổng Châu Ân

(Bài đăng trên trang 2 tạp chí Khởi Hành số 120 phát hành ngày 2/9/1971)

Bài hát mới nhất được nghe về một cái chết của một Người Lính Mũ Đỏ. Người Lính đã bắn vào đầu trong giờ phút cuối cùng của một cuộc tấn công: đồn bót tan hoang, địch – ta lẫn lộn. Bài hát viết cho một người trên một ngọn đồi xa – xa thật xa những ánh đèn màu của Sài Gòn. Nhưng buồn thay, bài hát đã phản bội sự cao đẹp đó. Người Lính chấp nhận sự chiến đấu, nhưng không có nghĩa chấp nhận để được ca tụng một cách rẻ tiền, tầm thương – như bài hát ở những “máy nước”. “Anh không chết đâu anh, anh mới vừa ‘bỏ cuộc’ hôm qua.” Người nhạc sĩ đã không biết gì về Lính – Người Lính chấp nhận chiến đấu – và dĩ nhiên chấp nhận cái Chết – chứ không bao giờ chịu “bỏ cuộc”. Bỏ cuộc là một thái độ hèn nhét. Người Lính chỉ biết chấp nhận sự gian khổ để chiến đấu: Một là thắng, hai là chết; Người Lính không bao giờ bỏ cuộc. Và với cuộc chiến này, người lính họ không hãnh diện gì – dù thắng hay bại. Điều mà họ mong muốn nhất là được yên ổn, được chiều chiều nhìn những làn khói lam chiều bốc lên từ mái rạ, nhìn trăng chạy nhảy trên những con đường ngợp bóng tre, được hôn người tình trên những dãy đồi xanh.

Cái chết của Người Lính Mũ Đỏ trên Đồi 31 đáng được ca tụng, đáng được đề cao. Đó là cái chết của một kẻ trượng phu, sĩ khí, nhưng đó cũng chỉ là một cái chết của một rong mười ngàn cái chết hào hùng khác đã xảy ra trong suốt mười năm có cuộc chiến này. Điều chắc chắn nhất khi quyết định không để cho địch quân bắt sống, Người Lính đã tự bắn vào đầu, hấn anh ta không bao giờ ao ước cái chết của mình đáng được đề cao mà viết thành nhạc. Lại còn khôi hài hơn khi “người ta” lại mượn tiếng của người đã chết và vợ con người đã chết để kêu than trong những chuỗi âm thanh của bản nhạc hầu van xin sự cảm động của người nghe, mà hầu hết những người nghe là Lính, chứ không phải những “ông nhạc sĩ” đầu chải mượt ngồi ở nhà hàng gắn máy lạnh, vung vít bữa bãi.

Tôi vừa nghe tin một người bạn chết trong một phi vụ hành quân ở vùng hỏa tuyến: TRẦN VIÊN PHƯƠNG. Hấn ta đã bỏ người tình, đã bỏ bạn bè, anh em – trời xanh, mây trắng – bỏ cần lái, và đau đớn hơn, hấn đã bỏ mẹ già sống âm thầm thu thủ giữa một thành phố nhiễu nhương nhất nước: Đà Nẵng. Hấn chưa đầy ba mươi tuổi – cái tuổi lập thân, bắt đầu già dặn cho một đời người. Những cái chết trẻ. Hấn chết. Hấn chết thật rồi. Hấn không còn được nhìn những đồng bạc dành dụm để một ngày thật gần đi hỏi vợ. Và người con gái nào đó, sau một thời gian buồn khổ, sẽ quên đi để lo sống. Hấn là một con phượng hoàng, nhưng “phượng hoàng bông” không có gì ngoài những bộ đồ bay Quân Đội phát cho. Ngoài cần lái, hấn còn cầm bút. Cây bút của hấn đã nói về hấn. Hấn sống âm thầm, và một buổi sáng hấn ra đi: không bao giờ trở lại. Hấn đi tìm cái tuyệt đỉnh vinh quang rực rỡ của tình yêu. Tôi không biết bây giờ hấn đã tìm ra được những điều hấn ấp ủ lâu nay không? Có điều, ít ra hấn đã tìm được sự tuyệt đối: Cái Chết. Hấn đã quay trở về sau gần nửa đời người rong chơi, mơ mộng.

Ở những lá thư từ những ngày trước, tận bên kia bờ đại dương hấn viết cho tôi: “Thấy thiên hạ và cuộc sống ở đây, bỗng dưng tao muốn khóc. Người ta sống yên lành, sung sướng qua; còn quê hương mình...? Tao đã bay khắp cùng đất nước, đã hơn một lần vượt tuyến ra Bắc. Quê hương mình đẹp lắm, từ trên cao mới thấy rõ. Tao thaem nắng Sài Gòn, nhớ phở Yên Đổ, café Pasteur qua mà ời!”

Hấn đã bỏ sự yên lành, sung sướng đó để trở về. Bây giờ hấn ở “NHỮNG MẢNH TRỜI KHÁC BIỆT” với chúng ta – vĩnh viễn. Hấn đã chọn Không Gian làm môi trường vùng vẫy. Bây giờ hấn đã trở về với Tổ Quốc – Không Gian. Hấn trả lại người tình cho những kẻ còn sống – Ai đó trong muôn một con người đang lúc nhúc lo sống giữa cuộc sống trăm ngàn phiên muộn, khó khăn.

Điều đáng noi, hấn SỐNG bình thường nhưng chết KHÁC THƯỜNG cho Tổ Quốc và Không Gian. Đó là điều hấn apo ước và mong muốn. Hấn không chết vì bạo hành nhay tranh giành quyền lợi. Hấn chết cho Lý Tưởng – nếu có thể, hấn đeo đuổi. Mong hấn ,im cười và rong chơi thoải mái.

TỔNG CHÂU ÂN